

KO

Česká Lípa

TyfloCentrum
Liberec, o.p.s.

Květen 2021

KONTAKTY:

Telefon: 605 383 265

Email: c.lipa@tyflocentrum-lb.cz

Adresa: Dlouhá 2598, 470 06 Česká Lípa

Web: liberec.tyflocentrum.cz

PROVOZNÍ DOBA:

Úterý 9:00 – 13:00

Středa práce v terénu

(Pracovnice bude na pobočce k dispozici po předchozí telefonické dohodě.)

Čtvrtek 9:00 – 13:00

(Mimo pobočku Vám služby poskytneme každý všední den, po předchozí tel. dohodě od 8 do 16 hod.)

CO NABÍZÍME:

- **Průvodcovskou a předčitatelskou službu:**
průvodkyně Ilona Prchalová (605 383 265), c.lipa@tyflocentrum-lb.cz
  - **Zajímavé aktivity v rámci služeb sociální rehabilitace:**
koordinátorka Petra Kaljevičová (605 383 265), c.lipa@tyflocentrum-lb.cz
  - **Sociální rehabilitace (elektronické kompenzační pomůcky):**
lektorka (Liberec) Ing. Jana Smolná (731 913 585), jana.smolna@tyflocentrum-lb.cz
  - Základní sociální poradenství, k zapůjčení v Liberci tandemová kola, zvukové knihy, digitalizace textů a další.
- **V měsíci dubnu je již opět možné poskytovat sociální služby.** Zůstává však omezení počtem osob – setkávat se můžeme vždy nejvýše ve dvou.

ÚVODNÍK

Vážení uživatelé našich služeb,

Od 12. 4. 2021 již v Česku neplatí nouzový stav. Stále však fungují podobná opatření jako v minulém období. **Setkávání je možné individuálně, ať už venku nebo ve vnitřních prostorech.** Skupinové aktivity zatím proto v nabídce TC nenajdete, ale těšíme se, že si je již brzy společně zažijeme. Pokud by v tomto ohledu nastala jakákoli změna během května, budeme Vás informovat.

Děkujeme také za kvízy, které vždy pečlivě a rády doplňujete.

Májové zvyklosti

Zatímco vztyčování májky je prastará tradice rozšířená v různých podobách po celé Evropě, jiné obyčejy tak dlouhou tradici nemají. Všechny květnové zvyky ale patří k těm nejradostnějším z celého roku a stojí za to si je připomenout.

- **Stavění máje.** Vychází ze staré zvyklosti, kdy se 1. května do vesnice přinášely mladé stromky a mládenci je dávali svým dívkám před dům. Obyčejně na návsi se pak stavěla také jedna společná velká máj, vzrostlá jedle zbavená větví a kůry a na špičce ozdobená barevnými fábory. Dělo se tak obyčejně již v noci na prvního května a bylo třeba ji hlídat před „nájezdníky“ z okolních vesnic, kteří se snažili tyto cizí symboly jara podříznout.
- **Květnové pranostiky.** S obdobím 10. až 14. května se pojí jména takzvaných zmrzlých mužů a ledové světice – Pankráce, Serváce, Bonifáce a Žofie. V této době se často citelně ochladí a teploty občas padají i pod bod mrazu. Tuto starou zkušenost ilustrují například pranostiky „Před Servácem není léta, po Serváci s mrazy veta“ nebo „Svatá Žofie, políčka často zalije“.
- **Polibek pod třešní.** Tradice praví, že žena políbená na prvního máje pod rozkvetlým stromem po celý příští rok „neuschne“. Zvyk však určitě nepatří mezi staré lidové tradice a možná, že se objevil až v souvislosti s notoricky známým Máchovým Májem, romantickými vycházkami na Petřín a kladením květin k básníkově soše. Ale ať už je to jakkoli, v dnešním městském prostředí se tento obyčej dodržuje rozhodně snadněji než stavění máje.

Pokud si také chcete měsíc lásky alespoň symbolicky připomenout, začněte třeba vyhlížet vhodný strom: buď k postavení májky, nebo k líbání.

Pálení čarodějnic

Odkryly své poklady

Filipojakubská noc byla mezi lidmi považována za magickou. Mimo jiné věřili také v to, že se v noci otevrou podzemní sluje a jeskyně, aby odkryly své poklady. To stavění máje má své kořeny o poznání hlouběji. „Na 1. května ráno stávaly v obcích nazdobené kmeny stromů a bylo otázkou cti, aby byly co nejvyšší. Je to zábava velice stará, máje se na návších stavěly už ve středověku. V předkřesťanské době snad měly máje představovat jakési strážné duchy, které chrání vesnici před zlými démony,“ poznamenala Jaroslava Poláková.

Původně stávalo májek na vesnici více. Velká byla umístěna na návsi a menší stavěli mládenci u domů svobodných děvčat. Oblíbenou činností bývalo a je také kradení májek. Pokud někdo májku vesnici odcizil, byla to pro ni velká ostuda. Proto v mnoha obcích vznikaly dokonce i hlídky, které máj střežily. Tento zvyk se na některých vesnicích udržuje ještě i v současnosti.

Postup přípravy receptu – pohanková pomazánka

1. Pohanku zalijeme dvojnásobným množstvím vody. Přivedeme k varu, dvě minuty povaříme a odstavíme. Přiklopíme poklicí a necháme cca 20 minut dojít (můžeme ji dát do peřin).
2. Cibuli nakrájíme nadrobno a na másle orestujeme dozlatova. Přidáme droždí a necháme rozpustit. Když začne droždí zase houstnout, přidáme rozšlehaná vejce a česnek.
3. Mícháme, až se vejce srazí do požadované konzistence. Přidáme pohanku a hořčici. Vše pořádně promícháme a dochutíme solí, pepřem, chilli a cibulkou. Podáváme s pečivem.

Suroviny

100 g čerstvého droždí nebo 2-3 kostky, větší cibule, 2-3 stroužky utřeného česneku,

1/4 hrnku pohanky, 4 vejce, lžíce másla, lžička hořčice, sůl, pepř, špetka chilli, pažitka nebo cibulka.

Důležité informace

Novou informací je, že počínaje pátkem 23. 4. 2021 je v ČR spuštěna možnost registrovat se na očkování proti onemocnění COVID-19 pro osoby nad 60 let. Registrace nadále probíhá přes portál ministerstva zdravotnictví: <https://registrace.mzcr.cz/>. Pokud budete mít zájem o pomoc s registrací ze strany TyfloCentra, využijte předčitatelskou službu a kontaktujte Ilonu Prchalovou.

TĚŠÍME SE NA SETKÁNÍ S VÁMI